

✙
MĂNĂSTIREA
STELIA

GHID TURISTIC

CUPRINS

Date geografice	4
Istoria Târgoviștei	6
Mănăstirea Stelea	10
Calendarul sărbătorilor religioase	40
Obiective turistice din Târgoviște și din împrejurimi	42
Calendarul evenimentelor culturale	50
Rețete tradiționale	54
Informații utile	58

DATE GEOGRAFICE

Municipiul Târgoviște este situat în sudul țării, în partea centrală a județului Dâmbovița, la zona de contact dintre dealurile subcarpatice și Câmpia Română, pe malul drept al râului Ialomița. Totodată, Târgoviștea este și loc de întâlnire a trei drumuri naționale: DN71 București-Sinaia, DN72 Ploiești-Găești și DN72A Târgoviște-Câmpulung.

La est și la nord municipiul este înconjurat de dealuri, iar la vest și la sud se învecinează cu Câmpia Română. Altitudinea maximă a reliefului este de 295 m, iar cea minimă este de 265,4 m.

Depresiunea intracolinară în care a apărut și s-a dezvoltat orașul Târgoviște este străbătută de râurile Ialomița, Ilfov și Dâmbovița.

În privința climei, Târgoviștea este o zonă cu ierni blânde și veri răcoroase, temperatura medie anuală fiind de $+9,9^{\circ}\text{C}$. Arealul târgoviștean beneficiază de o cantitate medie de precipitații de 600 mm/an. Numărul zilelor cu ceață este de 50 – 55/an. Grindina se formează în perioada caldă a anului, lunile mai-august.

În împrejurimile orașului sunt păduri de stejar, iar în

Vedere panoramică a orașului din Turnul Chindiei.

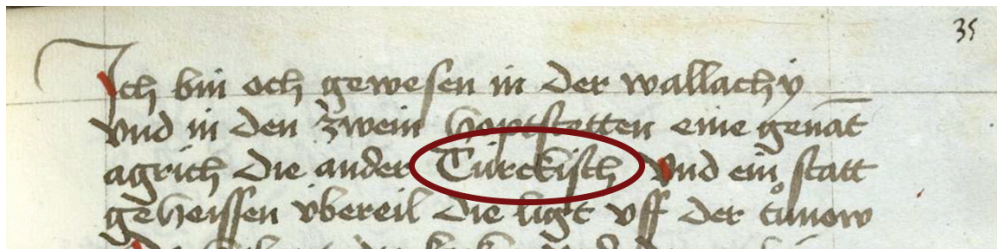
lungul râului Ialomița păduri de luncă cu stejar pedunculat, frasin de luncă, plop și sălcii. Prezența luncii Ialomiței, a lacurilor de la Priseaca și a zonelor umede din jurul lor a favorizat dezvoltarea unei vegetații palustre.

Inițial în câmpia Târgoviștei a existat o faună bogată, caracteristică pădurilor de foioase și luncilor, ariilor umede, lacurilor și apelor curgătoare. Această faună se mai păstrează numai parțial, în principal din cauza intervențiilor antropice și restrângerii masive a pădurilor.

În ceea ce privește populația orașului, aceasta a

înregistrat, între 1400 și 1700, pe fondul creșterii importanței orașului, devenit cetate de scaun, o creștere semnificativă, de la cca 6.000 de locuitori în perioada de început a așezării, la 40.000 la jumătatea secolului al XVIII-lea. Urmare a mutării capitalei Țării Românești la București, numărul locuitorilor a scăzut, statisticile anului 1832 consemnând doar 3.824 de persoane. Către sfârșitul aceluiași veac, mai exact la 1892, se înregistrează din nou o creștere la 8.299 de locuitori. Potrivit datelor ultimului recensământ, populația municipiului este estimată la aproximativ 74.000 de persoane.

ISTORIE

Prima mențiune documentară a orașului de la 1396, în cartea lui Johann Schiltberger, *Reisebuch*, ediția princeps, apărută la Augsburg în 1470. (Biblioteca Universității Heidelberg)

Orașul Târgoviște a fost reședință domnească timp de mai multe secole și un important centru economic, politic și administrativ al Țării Românești.

Numele provine de la cuvântul *târg*, ce înseamnă peste tot în lumea slavă o piață sau un loc de schimb, în timp ce sufixul *-iște*, tot de origine slavă, desemnează locul unde a fost ceva. Târgoviște înseamnă deci „locul unde a fost un târg”.

În depresiunile intracolinare în care s-a dezvoltat orașul s-au găsit urme de viață încă din epoca neolitică, constând în așezări și morminte din epoca bronzului, atestate de importantul tezaur din piese de aur descoperit la Perșinari. Au mai fost descoperite urme din perioada târzie a fierului, precum și din secolele III î.Hr. - I d.Hr. aparținând civilizației geto-dacice. Din secolele II și III d.Hr. au fost descoperite materiale ceramice romane precum și elemente de tradiție meșteșugărească locală.

În nordul orașului Târgoviște, în zona cartierului Suseni, s-au descoperit așezări de secol VIII-X unde se practicau meșteșuguri tradiționale rurale, dar și două monede bizantine de bronz atribuite lui Ioan I Tzimiskes (969-976).

Descoperirile arheologice din cartierul Suseni probează existența unei așezări la începutul secolului al XIV-lea care s-a întins spre sud și a înglobat locuirea de aici. Astfel, între valea Ialomiței și drumul Câmpulungului s-a înfiripat târgul permanent numit apoi Târgul de Sus sau Suseni.

În secolul al XIV-lea, coloniștii sași se stabilesc aici, dezvoltând economic zona și impulsionând urbanizarea acesteia. Demografia e în creștere, calitatea și amploarea locuințelor e tot mai însemnată. Mai multe monezi găsite în locuințele arse în urma unui incendiu, dovedesc schimburi între Mircea cel Bătrân (1386-1418), domn al Țării Românești, Sigismund de Luxemburg (1387-1437), regele Ungariei și Srațimir, țarul Vidinului (1371-1396).

Orașul Târgoviște este ales a fi scaun domnesc de către Mircea cel Bătrân, pe timpul căruia localitatea a cunoscut o înflorire, fiind întărit pentru a putea înfrunta pericolul expansiunii otomane.

Din motive atât militare, cât și economice scaunul domnesc se mută la București pe vremea domniei lui Vlad Țepeș, în 1459, dar reședința domnească din Târgoviște

Curtea Domnească văzută din Turnul Chindiei la 1868. Foto Carol Pop de Szathmari.

nu e părăsită, ci va fi utilizată și de succesorii acestuia. Astfel, Radu cel Mare (1495-1508) restabilește înțaietatea reședinței domnești la Târgoviște, construind prima biserică a Mitropoliei și biserica mănăstirii Dealu, gropnița domnească, monument reprezentativ al arhitecturii românești.

Sub domnia lui Neagoe Basarab (1512-1521), orașul cunoaște cea mai mare înflorire edilitară, economică și culturală. Din aceeași perioadă este cunoscută cea mai veche pecete a orașului, cu imaginea Maicii Domnului cu Pruncul în brațe.

Urmașii în scaun ai lui Neagoe Basarab au preferat Bucureștiul drept reședință, cu excepția domnilor Radu Ilie, Pătrașcu cel Bun și Mihnea Turcitul, care au rezidat la Târgoviște.

În secolului al XVI-lea Petru Cercel (1583-1585) reface Curtea Domnească, aducând în Târgoviște influențe culturale din Italia și Franța.

Domnia lui Mihai Viteazul (1593-1601) a reprezentat un reper important în istoria orașului. Deși învingător la Călugăreni (23 august 1595), este nevoit să se retragă. Armatele otomane ocupă Târgoviștea, dar sunt repede alungate (octombrie 1595). Până la moartea sa, Mihai Viteazul a condus țara din Târgoviște, care rămâne principala reședință domnească până în 1626, perioadă în care cunoaște o reală înflorire.

Secolul al XVII-lea aduce o nouă împărțire administrativă a orașului care se va constitui în Bazarul de Sus (Suseni) și Bazarul de Jos. Mahalalele orașului se structurează în jurul bisericilor parohiale: Târgului, Sfântul Nicolae Geartoglu, Sfinții Apostoli, Sfinții Voievozi, Sfântul Nicolae Simuleasa, Sf. Gheorghe, Biserica Roșie ș.a.

În 1639, Matei Basarab (1632-1654) se stabilește la Târgoviște înnoind și completând edificiile Curții domnești, construind noi biserici și fortificând orașul cu un val de pământ cu palisadă de lemn și șanț, întărit cu bastioane. În perioada secolului al XVII-lea, pe vremea marelui umanist Udriște Năsturel, s-a creat un mediu cultural elevat, care a contribuit la dezvoltarea învățământului, a tipăriturilor, a arhitecturii și picturii.

Sfârșitul domniei lui Matei Basarab este marcat de revolta seimenilor în cursul căreia bătrânul voievod și-a găsit sfârșitul (aprilie 1654), după care reședința țării se mută iar la București.

După năvălirea tătarilor și incendierea produsă de aceștia, orașul Târgoviște scade ca importanță, până la urcarea pe tron a lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714), care reface Curtea domnească. Moartea tragică a acestuia în 1714 a condus din nou la decăderea orașului.

În septembrie 1813 Domnul Ioan Caragea încuviințează demolarea curții domnești, însă decizia sa este zădărnicită de reacția localnicilor, care nu numai că se împotrivesc, ci chiar repară și conservă ruinele celor mai importante edificii. Alexandru Suțu, domn între 1818 și 1821, a mai încercat o dată distrugerea Curții domnești, însă fără succes. Tot atunci, orașul suferă jafuri și distrugeri provocate de mișcarea eteriștilor, iar apoi de trupele otomane.

Urmează un lung șir de nenorociri: războiul ruso-turc din 1828-1829, ciuma, cutremurul și incendiul din 1829, holera din 1831. Regulamentul Organic din 1831 a impus lucrări importante de modernizare, cu accent deosebit pe sistematizarea orașului (lărgirea și pietruirea ulițelor, măsuri contra incendiilor, construirea de poduri, edificii publico-administrative, școli și spitale).

Atât în vremea lui Alexandru Ioan Cuza, dar mai ales în vremea lui Carol I, viața culturală a orașului a sporit simțitor prin apariția mai multor tipografii și prin activitatea marelui cărturar târgoviștean Ion Heliade Rădulescu.

Dobândirea independenței a generat o nouă epocă de dezvoltare și modernizare a Târgoviștei. Au fost create mai toate instituțiile bancare, administrative, comerciale, polițienești, de sănătate publică, poștă, căi ferate, precum și lucrări ingineresti edilitare cu tehnică și cunoștințe aduse din afară etc.

Perioada Primului Război Mondial a fost una distrugătoare pentru oraș, prin intensă exploatare a resurselor și măsuri severe împotriva populației civile. Perioada dintre cele două războaie mondiale a fost destinată refacerii orașului și implementării unei noi concepții urbanistice. Au fost

Lupta de la Târgoviște, 1595. Gravură de Hans Johann Sibmacher în *Türkische und Ungarische Chronica...* Nuremberg, 1663.

Legenda: A. Orașul Târgoviște. B. Tabăra principelui Transilvaniei. C. Muntele Piatra Craiului. D. Muntele peste care au trecut turcii. E. Înfrângerea și fuga turcilor. F. Dunărea. G. Cum a zburat acvila în tabăra transilvăneană.

reparate monumentele avariate, s-au construit fabrici, hale comerciale, stadioane, bănci, barajul de pe Ialomița, muzeul și biblioteca orașului. Cel de-al doilea Război Mondial a adus noi nenorociri: distrugerii, pierderi de vieți omenești, economice și culturale, teamă și mizerie socială.

Anii '50 au însemnat noi programe de sistematizare urbană, specifice nou-instauratului regim. Deși inițial era prevăzut ca centrul istoric să fie păstrat, să fie amenajate parcuri și să fie construite spații cu rol socio-cultural, aceste planuri nu au fost puse decât parțial în aplicare. După înființarea județului

Dâmbovița, cu reședința în municipiul Târgoviște, în 1968, orașul primește o nouă platformă industrială, fapt ce a dus la o explozie demografică importantă.

În perioada 1974-1989 zona centrului a fost puternic afectată de sistematizări, care au șters o bună parte din patrimoniul istoric al Târgoviștei.

În 1992 s-a înființat Universitatea „Valahia”. Activitatea de restaurare și punere în valoare a centrului istoric și a monumentelor sale este azi în plină desfășurare prin programe naționale și europene.

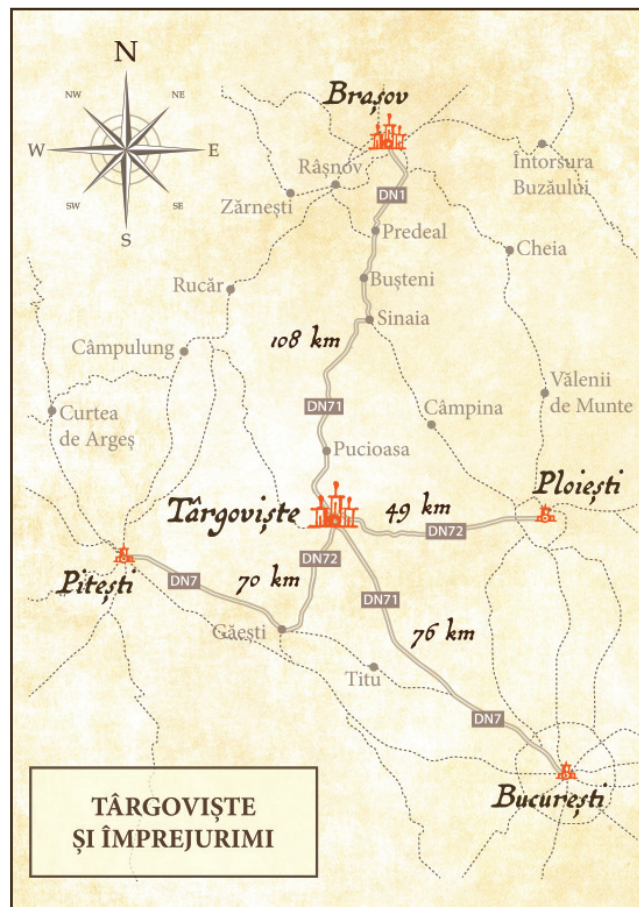

MĂNĂSTIREA STELEA

Ansamblul mănăstirii Stelea
într-o imagine de toamnă dinspre sud-est.

DATE GENERALE

Așezare:	Str. Stelea nr. 6, mun. Târgoviște, jud. Dâmbovița
GPS:	44°55'44.11"N, 25°27'44.05"E
Acces:	În centrul orașului, de pe strada Stelea, imediat după intersecția cu Calea Domnească
Datare:	1644-1645
Monumentele ansamblului:	Biserica „Învierea Domnului” - 1644-1645, pe fundații de sec. XVI Casa egumenească (Casa Nifon) - reconstituire 1975 pe ruine sec. XV-XVII Beciul primei case egumenești - sec. XV Corp chilii latura de vest - sec. XVII, pe fundații de sec. XV; refaceri sec. XIX Ziduri de incintă cu urme de chilii - sec. XVII Turnul clopotniță - sec. XVI Corp de poartă - sec. XVII
Protecție:	Lista Monumentelor Istorice 2015, cod DB-II-a-A-17310
Ctitori:	Stelea Spătarul (sec. XVI) Vasile Lupu, Domnul Moldovei (1645)
Pictura:	Înc. sec. XVIII, perioada brâncovenească Catapeteasma: sec. XVII-XVIII
Tipologie biserică:	Biserică de plan triconc, cu două turle, pridvor, pronaos, naos și altar
Hram:	Învierea Domnului
Obștea:	8 viețuitori

ISTORIC

În inima Târgoviștei de astăzi, foarte aproape de ruinele vechii Curți domnești, se ridică, în mijlocul unei incinte înconjurată cu un zid înalt din cărămidă și bolovani de râu, o impunătoare biserică ce își avântă spre cer turele albe, bogat împodobite cu bumbi din ceramică smălțuită. Este ctitoria pe care domnul Moldovei, Vasile Lupu, a lăsat-o vechii cetăți de scaun, ca semn al împăcării cu domnul muntean, Matei Basarab. Ansamblul arhitectural al Mănăstirii Stelea reprezintă o zonă cu profunde implicații în evoluția urbanistică a orașului medieval, cu construcții ridicate pe parcursul mai multor veacuri, dintre care ultima din punct de vedere cronologic este ctitoria lui Vasile Lupu - 1645.

În epoca medievală, perimetrul delimitat actualmente de Calea Domnească, Bulevardul Libertății, străzile Stelea și Revoluției, cunoscut drept Târgul de Jos, constituia cea mai aglomerată zonă construită, locul unde își aveau casele negustorii. Către sfârșitul veacului al XVI-lea, undeva între 1570 și 1580, un bogat negustor, pe nume Stelea, pomenit în pisania actualului lăcaș sub titulatura „*Stelea Cupețul*”, a ridicat aici un edificiu care urma a servi drept biserică de mănăstire. Prima mențiune documentară a acestui nou lăcaș o găsim într-un hrisov dat de Mihnea Turcitul la 7 martie 1582. Aflăm de aici că Stelea era „*al doilea spătar*”, fiind totodată și ctitorul mănăstirii Iveri din București (dispărută la incendiul de la 1847 și aflată undeva pe strada numită și astăzi Stelea Spătarul) și a metohului acesteia, mănăstirea Grinduri de la Măgurele. Stelea și-a închinat ctitoria de la Târgoviște tot mănăstirii Iveri de la muntele Athos. După distrugerile provocate de oștile turcești care au ocupat orașul la 1595, biserica a fost reparată la 1632, prin grija lui „*Grigorie Mitropolitul Iviritu*”.

Două imagini din perioada interbelică

Deasupra: Ansamblul de la Stelea văzut dinspre vest.

Dedesubt: Biserica mănăstirii văzută dinspre nord-est.

Pagina din dreapta: Mănăstirea Stelea pe harta orașului întocmită de D.P. Condurățeanu la 1886

Ansamblul mănăstirii Stelea la 1868. Fotografie de Carol Pop de Szathmari.

Împrejurările în care s-a ridicat actualul lăcaș se leagă de îndelungatul conflict dintre Matei Basarab (1632-1654), domnul Țării Românești și Vasile Lupu, domn al Moldovei (1634-1653). Războiul nu avea drept cauză doar ambiția nemăsurată a acestuia din urmă, care dorea pentru sine tronul Țării Românești, ci și anumite divergențe de politică internă și externă. După două bătălii pierdute, în 1637 și 1639, Vasile vodă s-a retras în Moldova, pentru ca mai apoi, în împrejurări politice schimbate, în anul 1644, să ajungă la pace cu principele muntean. Pentru a întări pacea, mijlocită de mitropolitul Varlaam al Moldovei, fiecare dintre cei doi domni a hotărât să ridice câte o mănăstire pe pământul celeilalte țări. Astfel, Matei Basarab a ctitorit mănăstirea Soveja, din Vrancea, unde se afla o comunitate de munteni, în vreme ce Vasile Lupu a ales să rezidească mănăstirea Stelea.

Locul ales de domnul Moldovei nu era întâmplător căci, în biserica spătarului Stelea, se găseau rămășițele pământești ale părintelui său, vel aga Nicolae Coci. Pe de altă parte, Vasile Lupu dorea să ridice o biserică de proporții impunătoare, menită a-i impresiona pe munteni. Modelul ales a fost cel al mănăstirii Trei Ierarhi (1637), inspirată la rândul ei, de modelul mai vechi al mănăstirii Golia (1584). După cum aflăm din pisană aflată până astăzi deasupra intrării în pronaos, lucrările de construcție au fost terminate la 10 septembrie 1645. Noua ctitorie, întrecând în dimensiuni pe oricare alta din oraș, înfățișa o armonioasă îmbinare de elemente și forme decorative moldovenești și muntenesci, marcând astfel un important moment evolutiv în ceea ce privește arhitectura din Țara Românească. De altfel, unele elemente de arhitectură vor apărea, peste numai câțiva ani și la alte ctitorii din Târgoviște și din împrejurimi, bunăoară la Biserica Sf. Împărați (1650), la Biserica Târgului (1654), la bisericile din Săcueni (1654) și Bărbulețu (1662), pentru a enumera doar câteva. Totodată, și clădirile înconjurătoare au trecut printr-o serie de reparații și modificări.

Opt ani mai târziu aici era găzduit patriarhul Antiohiei, Macarie, al cărui însoțitor, arhidiaconul Paul de Alep ne-a lăsat o valoroasă descriere: „Biserica poartă numele Învierii Domnului, dar muntenii o numesc biserica Stelei [...] E marea și înaltă, având două elegante turle cu mai multe

cruci, pentru a căror poleire s-au cheltuit, se zice, șapte sute de taleri venețieni. Iconostasul, de artă rusă, este minunat și are trei uși”. Totodată, acesta o considera, între mănăstirile Țării Românești, cea fiind cea mai frumoasă.

În februarie 1658 biserica a căzut pradă jafului și distrugerii provocate la Târgoviște de oștile turco-tătare venite pentru a scoate din domnie pe Constantin Șerban. Pagubele au fost însemnate, însă imediat Mihnea al III-lea s-a ocupat de repararea lăcașului, refăcând învelitoarea și iconostasul.

Alte reparații notabile au fost făcute în timpul lui Constantin Brâncoveanu, între 1705-1706. Biserica a fost pictată parțial, s-au adus strane noi, au fost refăcute pardoseala și acoperișul. Ispravnic al lucrărilor a fost numit vel paharnicul Radu Dudescu, al cărui chip e zugrăvit la proscomidie.

Ulterior mănăstirea a devenit metoh al ctitoriei brâncovenești Sf. Gheorghe cel Nou de la București, închinată și acesta Sfântului mormânt de la Ierusalim. Către sfârșitul veacului al XVIII-lea mănăstirea ajunsese într-o stare precară, fiind necesare noi reparații, de care se va ocupa, la 1780, la rugămintea patriarhului Avramie al Ierusalimului, un anume Cârștică Voinescu, fost al treilea logofăt. De mănăstire se vor mai îngriji și alți orășeni, în schimbul dreptului de a fi îngropați în biserică. (Parte din pietrele de mormânt ce au aparținut acestora sunt păstrate și astăzi în curtea mănăstirii).

După secularizarea averilor mănăstirești Stelea devine biserică parohială. Se mai fac o serie de reparații, între care cea mai importantă a fost, la 1879, refacerea, într-o formă apropiată de cea inițială, a turlei de pe naos, prăbușită la unul dintre cutremurele veacului al XIX-lea și înlocuită până atunci cu una de lemn învelită în tablă.

Ample lucrări de restaurare, precedate de amănunțite cercetări arheologice, au fost efectuate între 1972-1977. A fost reconstruită vechea casă egumenească în care a luat ființă un muzeu, au fost renovate chiliile și clopotnița, efectuându-se totodată o consolidare și o restaurare generală a bisericii. O nouă etapă de restaurare, încă în curs la această dată, va reda ansamblului strălucirea de odinioară.

ARHITECTURA

Apariția ansamblului mănăstirii Stelea, ridicat de Vasile Lupu în anul 1645, constituie un reper important în evoluția arhitecturii din Țara Românească. Aducând laolaltă, printr-o reușită sinteză stilistică, elemente muntenești și moldovenești, cu preponderența acestora din urmă, edificiul va inspira numeroase alte lăcașuri de cult din Țara Românească ridicate atât în vremea lui Matei Basarab, cât și după aceea.

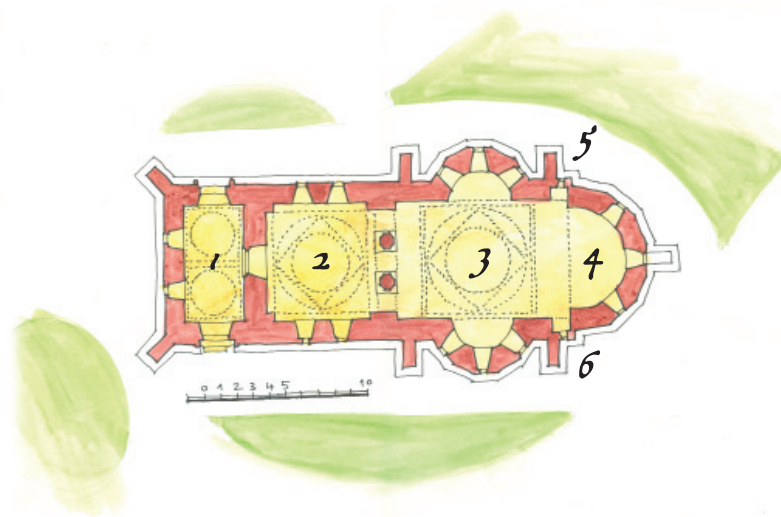
Ansamblul, așa cum s-a păstrat până astăzi, reunește mai multe monumente: turnul clopotniță, casa egumenească, numită și Casa Nifon, corpurile de chilii, ruine ale zidului de incintă și desigur, biserica.

Dintre acestea, turnul clopotniță reprezintă monumentul cel mai vechi, partea sa inferioară datând din secolul al XVI-lea. El a fost adosat laturii sudice a unei clădiri mai vechi, ridicată în prima jumătate a secolului al XV-lea și care, la vremea respectivă, era cea mai mare construcție civilă din afara Curții Domnești, având probabil destinație comercială (antrepozit). Odată cu zidirea mănăstirii de către Stelea spătarul, acesta a primit o nouă întrebuințare, fiind transformată în corp de chilii. Potrivit unor mărturii, în aceste încăperi ar fi funcționat, între sfârșitul secolului al XVIII-lea și 1840, o școală grecească, unde probabil au învățat, având drept colegi și alți fii de boieri, Vasile Cârlova, Ion Heliade Rădulescu sau Grigore Alexandrescu.

De plan aproximativ pătrat, *turnul* cuprinde trei nivele: parterul, unde se află un gang de acces, etajul întâi, cu o cameră boltită în leagăn și etajul doi, unde se află clopotele. Camera clopotelor, despre care se presupune că a fost adăugată în timpul reconstrucției brâncovenești, este deschisă prin intermediul a opt

Portalul de la intrarea în pronaos. Deasupra, încadrată între doi baluștri este pisania așezată de meșterii lui Vasile Lupu la 1645.

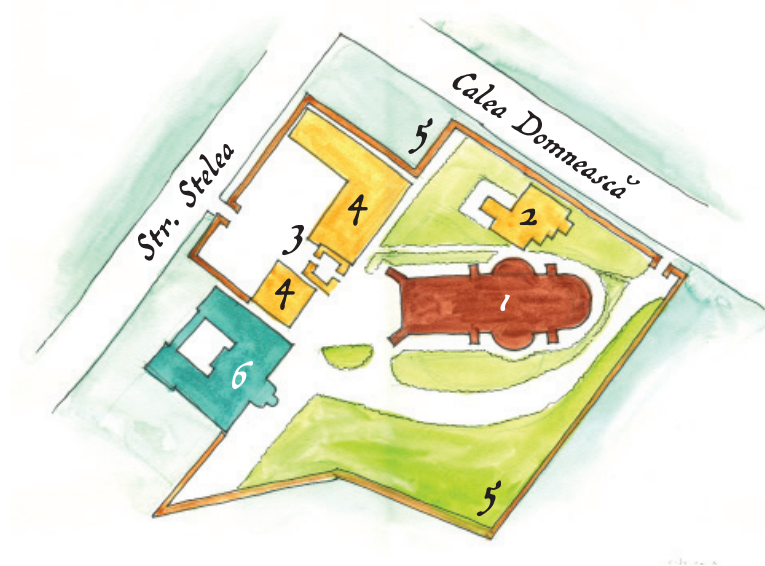

Planul bisericii

1. Pridvor 2. Pronaos 3. Naos 4. Altar 5. Proscomidie 6. Diaconicon

Planul ansamblului

1. Biserica 2. Casa egumenească (Nifon) 3. Turn clopotniță 4. Chilii 5. Zid de incintă 6. Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic.

Casa egumenească (Nifon) văzută dinspre nord-vest, din turnul clopotniță.

arcade înalte, dispuse câte două pe fiecare latură. Turnul este structurat în două registre, cel inferior reunind primele două nivele. Nivelul inferior – parterul – este cel original. Gangul este acoperit cu o boltă semicilindrică, pe console din cărămidă. Scara de acces la etaje este înglobată în grosimea zidului. Fațadele registrului inferior sunt tratate în arhitectura specifică celei de a doua jumătăți a veacului al XVI-lea, în panouri dreptunghiulare de tencuială, alternate cu câte trei asize de cărămidă. Terminația părții superioare a acestui registru este decorată cu un șir de ocnițe retrase de la fața zidului.

Pe latura nord-estică a incintei, se găsește **Casa egumenească, numită și Casa Nifon**, azi reconstruită și adăpostind muzeul mănăstirii. De plan dreptunghiular, casa

e așezată pe beciuri din prima jumătate a secolului al XV-lea, înalte, boltite în semicilindru, cu arce dublouri. Vechea construcție a fost înglobată ansamblului de către Stelea spătarul și modificată ulterior de Vasile Lupu care i-a adăugat un foișor și o cameră spre vest. Reconstrucția monumentului s-a făcut după documentație științifică, în ideea de a păstra aspectul autentic al casei, potrivit unui desen desen executat de Carol Isler la 1851 și care înfățișa clădirea dinspre sud-est.

Este o clădire impunătoare, alcătuită din pivnițe, parter suprainălțat și un etaj. Patru volume principale se lecturăază prin acoperirea distinctă a acestora: volumul principal, orientat cu axul longitudinal paralel cu strada Stelea și prin urmare perpendicular pe Calea Domnească, pe frontul căreia stă fațada de nord, acoperit în patru ape și cel mai înalt;

volumul pridvorului de acces dinspre vest acoperit în trei ape; volumul pridvorului ce acoperă întreaga fațadă sudică, acoperit în trei ape; fațada de est, ieșită în rezalit față de cea sudică, și căreia i se adosează un turnuleț pătratic terminat cu o mică turlă poligonală cu acoperiș conic cu rebord.

Împărțită pe doua registre orizontale, Casa Nifon e prevăzută pe fațada vestică cu două mari deschideri boltite semicircular ce conduc la beci. Accesul la pridvorul din vest se face pe o scară adosată fațadei principale, iar pridvorul e prevăzut cu șase arce semicirculare sprijinite pe stâlpi masivi de zid, dintre care cele două frontale poartă deasupra „sprâncene” în relief. Întreg volumul sudic este ajutat la etaj de o suită de arcade sprijinite de stâlpișori de zid, iar zona centrală e accesibilă pe o scară de piatră adosată fațadei.

Clădirea masivă, monumentală, este zugrăvită în alb, având parterul mai înalt și foarte puțin perforat, iar acoperișul are învelitoare de șită. Grație raportului dintre înălțimea mai mare a parterului față de etaj, a aspectului inexpugnabil al acestuia dar și a pridvoarelor deschise de la etaj, acoperișurilor cu pantă mai blândă la streșinile largi, a albului total al tratării fațadelor, clădirea ne amintește de culele oltenesti. Extinderea pe orizontală a volumelor, dinamica volumelor și articularea acestora ne sugerează arhitectura conacelor boierești din Muntenia secolelor XVIII și XIX. Decorația minimală aduce un spor de sobrietate și eleganță clădirii. Edificiul a cunoscut recent o nouă perioadă de reparații, fiindu-i înlocuit acoperișul de șită.

Biserica este fără îndoială monumentul cel mai însemnat din întregul ansamblu. Ea prezintă un alt caracter și o altă structură decât monumentele construite până atunci în Muntenia. În linii mari, putem vorbi de o replică a superbeii podoabe a Iașilor – biserica Trei Ierarhi. Deși mai simplă, e bine proporționată și nu mai puțin impunătoare.

Lăcașul are treizeci și doi de metri lungime pe zece metri lățime. Comparativ cu bisericile muntenesti ale epocii, impresionantă este cantitatea de piatră folosită la construcție, atât la interior, cât și la exterior.

Alături: Scările de pe latura sudică a casei egumenești. Detaliu.

Din punct de vedere al planimetriei edificiul are un plan triconc, cu pridvor închis, pronaos și naos, ambele surmontate de turla, la care se adaugă altarul cu cele două încăperi specifice cultului: proscomidiarul și diaconiconul.

La bază, un soclu puternic profilat, protejat de o baghetă din piatră, dă o impresie de trăinicie și robustețe monumentului. Fațadele din zidărie tencuită, ritmate de șapte masive contraforturi, sunt împărțite în două registre printr-un brâu așezat la limita de jos a treimii superioare. Acest element decorativ este de origine muntenească, însă aspectul său, ce imită o funie răsucită, este un detaliu moldovenesc. Registrul inferior e decorat cu arcaturi subliniate pe contur de ciubuce de piatră rotunjite, în vreme ce registrul superior prezintă ca decorație o înșiruire de firide gemene, amintind tot de arhitectura moldovenească.

Ferestrele, poziționate aproximativ median în registrul inferior sunt în număr de 15, poziționate simetric față de axul longitudinal al edificiului: două pe fațada pridvorului, câte două pe fiecare dintre fațadele pronaosului, câte trei la fiecare dintre absidele naosului, trei la absida altarului. Pe latura nordică mai există încă o fereastră, de mici dimensiuni, în dreptul proscomidiarului. Ferestrele sunt încheiate cu un arc în formă de acoladă la partea superioară și prezintă ancadramente din piatră, cu baghete încrucișate specifice goticului moldovenesc, tip de decorație care va fi repede preluat și de alte monumente muntenești (Un prim exemplu în acest sens este Biserica Sf. Nicolae, azi Sf. Împărați, construită de Matei vodă Basarab la 1650, în imediata apropiere a Curții domnești).

Elementul cel mai puternic atrăgător al bisericii îl constituie cele două turla, masive și cu un bogat repertoriu decorativ. Așezate pe o bază stelată, turla prezintă opt fețe, decorate cu firide gemene, străpunse de câte patru ferestre așezate potrivit punctelor cardinale. Și aici avem două registre separate printr-un brâu tot în formă de funie răsucită, în treimea superioară, decorată la rândul ei cu firide simple sau gemene. Bumbi și elemente ornamentale din ceramică smălțuită au fost așezați aproape în fiecare firidă, dând turla o notă cu totul particulară. La rândul lor, acestea vor

Pagina din stânga, deasupra: Turnul clopotniță văzut dinspre sud-est.
Pagina din stânga, dedesubt: Detaliu al registrului median al turnului,
 decorat cu ocnițe.

Deasupra: Biserica mănăstirii
 văzută primăvara dinspre sud-est.

Detaliu al celor două turlă văzute dinspre nord.

servi drept model pentru decorarea unor ctitorii muntenesti din perioada urmatoare, între care pot fi amintite Mitropolia de la București, zidită în vremea lui Constantin Șerban (1655), clopotnița mănăstirii Negru Vodă din Câmpulung, refăcută de Matei Basarab, biserica Sf. Treime de la Golești, ridicată de Stroe Leurdeanu la 1646 și altele.

Pridvorul are o formă necunoscută până atunci în Muntenia. Are forma unui dreptunghi înalt, străpuns la bază de trei intrări, dintre care numai cea dinspre apus mai este astăzi folosită - o ușă simplă de lemn sculptat, încadrată de un arc frânt, deasupra căruia, într-o firidă străjuită de doi arhangheli se află fresca înfățișând Învierea Domnului, hramul bisericii. Această primă încăpere a bisericii este acoperită de două bolți cu muchii ieșite, susținute de console,

despărțite de un arc sprijinit pe nervuri decorate cu scuturi. Lumina pătrunde prin două ferestre terminate în arc frânt la partea superioară și secțiune trapezoidală în plan.

Intrarea în pronaos se face pe sub un impunător portal de piatră decorat cu baghete încrucișate, dispuse în același plan și având la bază elemente sculptate. Deasupra se află pisană slavonă, încadrată de doi baluștri robuști. Ca element central se reliefează capul de bour - stema Moldovei.

Pronaosul este spațios și monumental, de formă pătrată, luminat prin patru ferestre deschise în arc frânt. În peretele sudic, un arcosolium bogat sculptat în piatră, încadrat de un arc ogival, ar fi adăpostit, după tradiție, mormântul tatălui lui Vasile Lupu. Acoperirea pronaosului se face printr-o cupolă semisferică rezemată pe niște arce perimetrare sub formă de

brăie în torsadă și apoi decupată de un plan orizontal ce constituie baza cupolei superioare mai mici așezate pe pandantive. Trecerea de la planul circular la cel pătrat se face cu ajutorul unor arce dispuse rotit la 45 grade față de direcția ortogonală a pereților, iar la nivelul de mai sus al nașterii turlei trecerea se face din nou pe pandantive. Este cunoscutul și originalul sistem al „bolților moldovenești”.

Un alt element care reține atenția în privința decorației pridvorului îl constituie cele patru nervuri de piatră de pe colțurile încăperii. Rezemate pe picioare de zidărie și având același profil de funie răsucită precum brâul exterior al bisericii, ele se termină acolo unde încep bolțile printr-un mic prag de piatră decorat cu baghete și rozete sculptate. De aici se ramifică în alte două nervuri ce urmăresc muchiile bolților, îngemănându-se într-un frumos contur.

Zidul despărțitor dintre pronaos și naos a fost înlocuit cu trei arcade frânte (gotice) rezemate, prin intermediul unor capiteli de piatră, pe stâlpi octogonali, ridicați pe postamente masive.

Naosul este încăperea cea mai spațioasă. Pe laturile de nord și de sud se deschid cele două abside luminate de câte trei ferestre. Sistemul de susținere al turlei Pantocratorului este identic cu cel din pronaos, prin arce piezișe.

Absida altarului, circulară în interior și mărginită în exterior de șapte laturi, luminate de trei ferestre încadrate de arce înalte, este acoperită cu o semicalotă. Cele două nișe, proscomidiarul și diaconiconul, flanchează altarul. Altarul este despărțit de restul bisericii printr-o catapeteasmă de lemn policromat, de o remarcabilă valoare artistică.

Strane de lemn sculptat perimetrează pronaosul pe pereții de nord și de sud și naosul perimetrând exedrele, precum și toate zonele libere.

Alături: Detaliu de fereastră de pe fațada nordică a bisericii.

Deasupra: Vedere generală a colțului de sud-est al pronaosului.

Dreapta: Bolta naosului (sus) și bolta pronaosului (jos)

Pagina din dreapta: Hristos
în mormânt. Detaliu de la
proscomidie.

Dedesubt: Portretul vel
paharnicului Radu Dudescu,
zugrăvit la proscomidie, purtând
data 7124 (1705-1706)

PICTURA

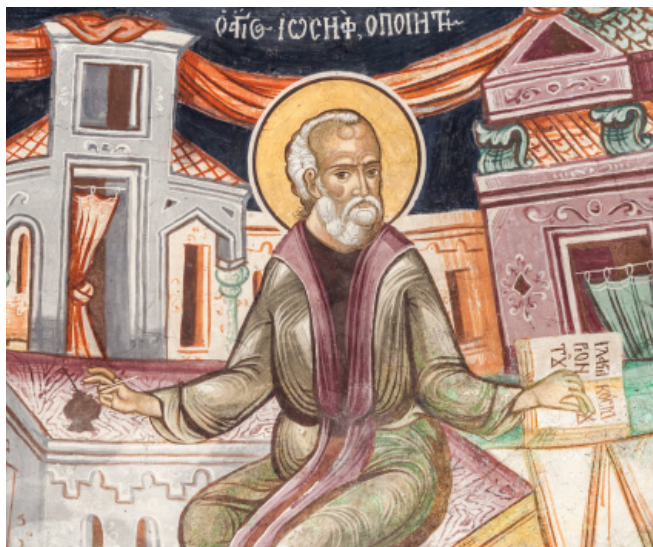
În privința primei picturi a bisericii nu există date precise. Probabil că, inițial, cel puțin o parte din biserică fusese pictată. După incendierea lăcașului de către turci și tătari la 1658, biserica a suferit pagube însemnate, după cum aflăm din relatarea lui Paul din Alep: „Bisericii, ce era plină de lăzi și provizii ale poporului i-au dat foc; ea a ars cu totul pe dinăuntru și pe dinafară, împreună cu ziduri și acoperiș și cu ea a pierit, păcat și acel iconostas de o atât de rară frumusețe”. Pictura de la început, dacă a existat, a fost puternic afectată și probabil nu a mai fost refăcută.

Pictura murală, de factură brâncovenească, ce împodobește interiorul bisericii, este atribuită începutului veacului al XVIII-lea, așa cum o susține și inscripția din nișa proscomidiarului, care poartă data 7124 (1705-1706). Frescele respectă programul iconografic consacrat, acoperind doar anumite părți din interiorul bisericii. Cele mai valoroase fresce, dovedind o certă valoare artistică, sunt cele de pe pandantivii și pereții naosului și ai pronaosului și cele de la proscomidie. Acestea se caracterizează prin linia sigură a desenului, înfățișarea expresivă a chipurilor și interesanta redare a peisajului și a arhitecturii din fundal.

În pronaos, pe pandantive, sunt zugrăviți, potrivit erminiei bizantine, cei patru sfinți melozi sau imnografi: Ioan Damaschimul, Cosma, episcop de Maiuma, Iosif Melodul și Teofan, înfățișați cu filactere în mâini, cu bogate fundaluri de arhitectură. Pandantivii mai mici ai turlei poartă reprezentarea câte unui înger, iar pe interiorul turlei a fost zugrăvită Maica Domnului Orantă înconjurată de Corul îngerilor. Pe pereți, imediat sub linia de arcuire a bolților sunt pictate alte patru scene, în panouri cu chenare duble, alcătuite din benzi roșii și negre. Ele înfățișează momente din viața Maicii Domnului:

Detalii de pictură de pe pandantivele pronaosului, înfățișându-i pe cei patru sfinți melozi sau imnografi. *Deasupra*: Cosma de Maiuma și Ioan Damaschinul. *Dedesubt*: Iosif și Teofan.

Detalii de pictură de pe pandantivele naosului, unde sunt zugrăviți cei patru evangheliști. *Deasupra*: Sf. Apostoli Ioan și Matei. *Dedesubt*: Sf. Apostoli Marcu și Luca.

Bunavestire (peretele de nord), *Intrarea în Biserică* (la sud), *Adormirea* (la apus) și *Nașterea* (la răsărit), purtând inscripții în limba greacă.

Naosul este rezervat scenelor din viața Mântuitorului, așezate tot în partea superioară. Pe conca celor două abside laterale ale naosului sunt zugrăvite *Nașterea* (la sud), respectiv *Învierea* (la nord) în chenare ovale, subliniate de linii decorative stilizate. Peretele de vest păstrează, într-un chenar semicircular, scena *Răstignirii Domnului*. Pe cele patru triunghiuri sferice ce alcătuiesc pandantivii avem reprezentarea celor patru evangheliști – *Matei, Ioan, Marcu și Luca* –, alături de care, în medalioane, apar simbolurile lor, consacrate în iconografia bizantină și întemeiate pe anumite detalii din scrierile lor din Evanghelii: omul (*Matei*), vulturul (*Ioan*), leul (*Marcu*) și vițelul (*Luca*). Cupola turlei naosului îl înfățișează în medalion pe *Hristos Pantocrator (Atotțiitorul)*, o pictură nouă, diferită de restul ansamblului.

În altar prezintă interes picturile de la proscomidie: cea tradițională, înfățișând pe *Hristos în mormânt* și aceea, cu valoare documentară, ce îl înfățișează pe *vel paharnicul Radu Dudescu*, ispravnicul lucrărilor, a căror dată e menționată în inscripția ce îi însoțește portretul. Sus, fresca veche din conca absidei altarului a fost înlocuită cu una nouă, ceva mai stângace, însă respectând, în linii mari, același stil general al ansamblului. Este reprezentarea clasică a *Fecioarei Platytera (Cea mai presus decât cerurile)* așezată pe tron, cu Pruncul Iisus în brațe, străjuită de cei doi arhangheli: *Mihail și Gavriil*.

Restul bisericii este împodobit cu un decor vegetal stilizat, de inspirație arabo-persană în culorile albastru închis și roșu pe fond alb sau galben, prezent pe stâlpii despărțitori dintre naos și pronaos, pe arhivoltele din jurul arcadelor și ferestrelor, pe ciubucele ce mărginesc bolțile naosului sau pe pandantivii și arcurile de susținere a bolților. Acest tip de decorație a cunoscut o largă răspândire în epoca brâncovenească, fiind întâlnit la ctitorii precum Mogoșoaia și Doicești, dar și la construcții civile (Palatul de la Potlogi). Interesant de notat este faptul că o decorație foarte asemănătoare, doar că mult mai elaborată, împodobește și interiorul moscheii din Istanbul ridicată de sultanul *Baiazid al II-lea* între 1501-1506.

Cea mai importantă piesă din patrimoniul bisericii o reprezintă fără îndoială iconostasul, restaurat de curând într-o manieră admirabilă. După cum am arătat la început, vechiul iconostas lucrat de meșterii lui *Vasile Lupu* a ars. În același an, noul domn, *Radu Mihnea al III-lea* a refăcut iconostasul, fie inspirându-se din cel vechi, fie integrându-i părți ce au putut fi recuperate.

Cele cinci frize de tâmplă păstrează motivele decorative specifice epocii lui *Vasile Lupu*. Registrele cu icoane alternează cu frize sculptate cu motive vegetale (vrejuri și palmete). Decorul este policrom, predominând auriul. Ușile împărătești și cele două diaconești datează din epoca brâncovenească, sporind valoarea artistică a catapetesmei. Primele poartă un bogat decor sculptat, tot policrom. Scena *Buneivestiri* e încadrată de două icoane cu *Proorocii David și Solomon*. Ele sunt flancate de colonete cu capiteli corintice, al căror fus e decorat cu motive vegetale. Icoanele din registrul median, în număr de cincisprezece, unele repictate, altele originare, sunt încadrate de arcaturi, spre deosebire de cele de deasupra, subliniate prin acolade.

Dintre icoanele așezate pe catapeteasmă, trei icoane din registrul superior se disting printr-o înaltă valoare artistică, fiind lucrate în tradiția picturii moldovenești din primele decenii ale sec. al XVII-lea. Este vorba de *Cinul Deisis*, având în mijloc pe *Hristos Împărat și Mare Arhiereu*, așezat în jilț, cu mitră pe cap, flancat de alte două icoane, una cu *Maica Domnului și Arhanghelul Mihail*, cealaltă cu *Sf. Ioan Botezătorul alături de Arhanghelul Gavriil*. Întreg registrul, în care scena *Cinului Deisis* reprezintă elementul central, înfățișează *Marea Rugăciune* adresată Mântuitorului de *Maica Domnului, Sf. Ioan Botezătorul și cei doisprezece apostoli* în momentul *Judecății de Apoi*.

Icoana cu *Hristos Împărat*, pe lângă valoarea artistică, are și o însemnătate documentară, inscripția sa în limba slavonă oferind indicii asupra datei la care a fost refăcut iconostasul: „*Această icoană a făcut-o robul lui Dumnezeu jupan Fera vel cupar în zilele lui Io Mihail Radu Voievod și cu binecuvântarea arhiepiscopului și mitropolitului chir Ștefan; ispravnic a fost arhimandritul chir Vasilie în anul 7167 (1658-1659)*”.

Deasupra: Învierea Domnului.
 Frescă de pe conca absidei nordice a naosului.
Dedesubt: Nașterea Domnului.
 Frescă de pe conca absidei sudice a naosului.

Pagina din stânga:

Cele două molenii (icoanele ce
încununează catapeteasma) și
ușile împărătești

Alături: Hristos Mare arhieru.

Icoană de la 1659 din centrul
catapetesmei.

Cele patru icoane împărătești de pe registrul inferior al catapetesmei.

Sf. Gheorghe, cu scene din viața sfântului.

Maica Domnului cu Pruncul.

Hristos Mare Arhiereu.

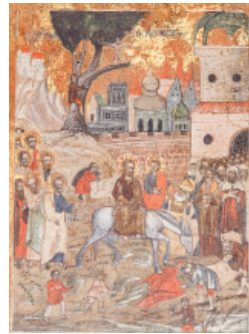

Învieerea Domnului, icoană de hram.

Deasupra: Detaliu din decorația sculptată a
iconostasului (sec. XVII)

Dedesubt: Icoanele înfățișând apostoli din registrul
superior.

Deasupra:
Detalii din cele cincisprezece
icoane prăznicare ce alcătuiesc
registru median al iconostasului.

Mari sărbători religioase de peste an

1 ianuarie Anul Nou Sf. Vasile cel Mare	Prima vineri după Paște Izvorul Tămăduirii	6 august Schimbarea la Față a Domnului	26 octombrie Sf. Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir
6 ianuarie Boboteaza sau Botezul Domnului	23 aprilie Sfântul Mare Mucenic Gheorghe	11 august Sf. Nifon, Mitropolitul Țării Românești	27 octombrie Sfântul Dimitrie Basarabov
7 ianuarie Soborul Sfântului Ioan Botezătorul	21 mai Sfinții Împărați Constantin și Elena	15 august Adormirea Maicii Domnului	21 noiembrie Intrarea Maicii Domnului în Biserică
30 ianuarie Sfinții Trei Ierarhi	40 de zile după Paște Înălțarea Domnului Ziua Eroilor	29 august Tăierea capului Sf. Ioan Botezătorul	30 noiembrie Sfântul Apostol Andrei
2 februarie Întâmpinarea Domnului	50 de zile după Paște Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile)	8 septembrie Nașterea Maicii Domnului	6 decembrie Sfântul Ierarh Nicolae
25 Martie Bunavestire (Blagoveștenia)	24 iunie Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Drăgaica sau Sânzienele)	14 septembrie Înălțarea Sfintei Cruci	25 decembrie Nașterea Domnului sau Crăciunul
Ultima duminică înainte de Paște Floriile	29 iunie Sfinții Apostoli Petru și Pavel	1 octombrie Acoperământul Maicii Domnului	26 decembrie Soborul Maicii Domnului
Duminica Paștelui Învierea Domnului Sfintele Paști	20 iulie Sfântul Ilie	14 octombrie Sfânta Cuvioasă Paraschiva	27 decembrie Sfântul Ștefan

Procesiune ocazionată de sărbătorirea Sf. Ierarh Nifon (11 august 2015).

OBIECTIVE TURISTICE

Ansamblul Curții domnești,
văzut din Parcul Chindia.

Muzeul de Artă

Contact: Calea Domnească nr. 185, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărți-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Muzeul de Istorie

Contact: Calea Domnească nr. 189, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărți-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești

Contact: Calea Domnească nr. 181, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărți-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Muzeul Scriitorilor Dâmbovițeni

Contact: Str. Justiției nr. 7, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărți-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Casa Atelier „Gheorghe Petrașcu”

Contact: Str. Bărăției nr. 24, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărti-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Muzeul „Vasile Blendea”

Contact: Str. Grigore Alexandrescu nr. 38, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărti-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Muzeul Poliției Române

Contact: Calea Domnească nr. 187, tel: 0245 212990
web: www.politiaromana.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărti-Duminică: 9.00 – 17.00

Muzeul Evoluției Omului și Tehnologiei în Paleolitic

Contact: Str. Stelea nr. 4, tel: 0245 613946
e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro, web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărti-Duminică: Vara: 9.00 – 17.00, Iarnă: 8.00 – 16.00

Centrul Vechi

Centrul vechi al orașului Târgoviște este străbătut de strada Alexandru Ioan Cuza, care pornește din sudul Curții Domnești și ajunge în Piața Mihai Viteazu. Majoritatea clădirilor pe care le vedem astăzi datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, altele din perioada interbelică.

Mitropolia

Primul edificiu al Mitropoliei a fost ridicat de către domnul Țării Românești, Neagoe Basarab, între anii 1517 și 1520. Noul lăcaș, reconstruit din temelii între 1890-1923 după planurile arhitectului francez André Lecomte du Noüy se găsește în centrul orașului, fiind și azi folosit drept biserică mitropolitană.

Parcul Chindia

A fost amenajat în anul 1970 pe spațiul ocupat odinioară de grădina Curții Domnești. I s-au adăugat apoi un teatru de vară, o grădină zoologică, un lac de agrement, o piscină, un restaurant și terenuri de tenis. În 2006 a fost inaugurată aleea celor 33 de voievozi care au domnit la Târgoviște.

Parcul Mitropoliei

Parcul este delimitat de cele două artere principale ale orașului: B-dul Libertății și B-dul Mircea cel Bătrân. Parcul a fost amenajat la sfârșitul secolului al XIX-lea în zona centrală a orașului, pe un teren care făcea parte din întinsa grădină ce înconjură în trecut biserica Mitropoliei.

Teatrul Municipal „Tony Bulandra”

Se găsește pe B-dul Carol I, la numărul 43. A fost inaugurat pe 30 ianuarie 2002, la aniversarea a 150 de ani de la nașterea lui Ion Luca Caragiale. Tradiția trupei este însă mai lungă, la 1 septembrie 1974 luând naștere Teatrul Popular „Tony Bulandra” la Casa de Cultură a municipiului Târgoviște.

Primăria Târgoviște

Se găsește pe Str. Revoluției, la nr. 1-3. Palatul administrativ al orașului, care datează din anul 1897, a fost realizat după planurile arhitectului și antreprenorului italian Baltasar Vignosa Giovanni, iar supravegherea lucrărilor a fost încredințată inginerului Nicolae Bruneanu.

Biserica „Nașterea Domnului” din Săcueni

Biserica „Nașterea Domnului” din satul Săcueni (com. Gura Ocniței, jud. Dâmbovița) a fost construită de marele postelnic Neagoe Săcuianu în 1654, în timpul domniei lui Constantin Șerban, preluând modelul arhitecturii de la Biserica „Sfinții Împărați” din Târgoviște, ctitoria de la 1650 a lui Matei Basarab.

Zimbrăria Neagra Bucșani

Zimbrăria Neagra, arondată Ocolului Silvic Bucșani este situată la 30 km de municipiul Târgoviște și 35 km față de municipiul Ploiești, fiind deschisă publicului pentru vizitare. În prezent există aici un efectiv de 32 de zimbri, care trăiesc pe 162 de hectare de pădure.

Ansamblul Monumental Curtea Domnească

Calea Domnească nr. 185, tel: 0245 613946

e-mail: contact@muzee-dambovitene.ro

web: muzee-dambovitene.ro

Program de vizitare:

Luni: închis

Mărti-Duminică:

Vara: 9.00 – 17.00

Iarnă: 8.00 – 16.00

Casele Domnești

Cele două corpuri distincte ale caselor domnești care se văd astăzi datează din epoci diferite: primul a fost construit în timpul domniei lui Mircea cel Bătrân (1386–1418), iar cel de-al doilea a fost ridicat de Petru Cercel (1583–1585) lângă latura de sud a clădirii inițiale.

Biserica „Sf. Vineri”

Biserica poartă hramul Cuvioasei Paraschiva (Sf. Vineri), purtând în trecut numele de *Biserica Domnească Mică*. Edificiul a fost ridicat în secolul al XV-lea la sud-est de vechea Curte. La sfârșitul veacului următor, odată cu mărirea curții de către Petru Cercel, biserica a fost inclusă în perimetrul acesteia.

Turnul Chindiei

Devenit simbolul orașului Târgoviște, a fost ridicat la mijlocul secolului al XV-lea, posibil în timpul domniei lui Vlad Țepeș, având funcții de apărare, punct de observație și de pază. În forma actuală turnul a fost refăcut la mijlocul secolului al XIX-lea, în timpul domniei lui Gheorghe Bibescu.

Biserica „Adormirea Maicii Domnului”

Ctitorie a lui Petru Cercel, biserica a fost zugrăvită în secolul XVI-lea, probabil în timpul lui Mihai Viteazul, apoi din nou în 1698, frescele păstrându-se până azi. Din aceeași perioadă datează și iconostasul, balustrada de piatră sculptată a scării de la cafas și jilțul de piatră aflat în naos.

A large, cylindrical stone tower with a crenellated top and a Romanian flag on a pole. The tower is illuminated with warm yellow light. In the foreground, a stage with bright lights and a large crowd of people is visible. To the right, there are several green tents. The sky is a deep blue with some clouds.

CALENDARUL EVENIMENTELOR

Concert la Curtea domnească,
cu ocazia Festivalului Medieval „Dracula”.

Tudorița sau Paștele Cailor

Are loc în fiecare an, în comunitatea bulgară din cartierul Matei Voievod, în prima sâmbătă din Postul Paștelui, anunțând începutul muncilor agricole.

Calea Luminii

Evenimentul, unic în țară are loc în Joia Mare a Săptămânii Patimilor, ocazie cu care sunt aprinse peste 2000 de lumânări, din fața Mitropoliei, pe B-dul Carol I, până la gară, cale de 1 km.

Concursul școlar Art4U

Se desfășoară anual în luna mai, fiind organizat de Liceul de Arte „Bălașa Doamna” din Târgoviște. Are ca scop descoperirea tinerelor talente artistice dâmbovițene.

Concursul Internațional „W.A. Mozart”

Se organizează anual în luna mai, fiind cea mai amplă manifestare de celebrare a muzicii culte la Târgoviște. Se adresează elevilor școlilor și liceelor de muzică.

Festivalul Păpușilor Vii

Păpuși, paiate și clovni prind viață și defilează pe străzile centrale ale orașului la începutul lunii iunie pentru a celebra Ziua Copilului.

Babel F.A.S.T.

BABEL F.A.S.T. s-a impus în peisajul cultural târgoviștean ca eveniment cultural de amploare internațională, dedicat artelor spectacolului. Anual, la începutul lunii iunie, timp de două săptămâni, orașul devine animat de prezența trupelor de teatru, dans, muzică, într-un climat artistic viu, multicultural.

Festivalul medieval „Dracula”

Se organizează anual în luna iunie, fiind reconstituit celebrul „Atac de noapte”, bătălia dată de Vlad Țepeș, în apropierea Târgoviștei, în iunie 1462, împotriva oștilor turcești.

Târgul Meșterilor Populari

Organizat cu ocazia zilelor municipiului Târgoviște, reunește în Parcul Mitropoliei meșteri populari și producători de alimente și dulciuri tradiționale.

Salonul editorial „Ion Heliade Rădulescu”

Se organizează în luna septembrie în Piața Revoluției și durează 3 zile, având ca scop prezentarea către public a ofertei de carte a celor mai importante edituri din țară și din județ.

Festivalul „Toamna la Chindie”

Odată cu Zilele Cetății Târgoviște are loc și Festivalul internațional de Folclor „Toamna la Chindie”. Sunt prezenți folcloriști din întreaga lume, artizani și meșteșugari.

Crizantema de Aur

Festivalul național de romanțe „Crizantema de Aur” este un eveniment muzical consacrat, ce are loc an de an în Târgoviște în luna octombrie.

Bienala „Gheorghe Petrașcu”

Este un concurs de pictură și sculptură deschis membrilor U.A.P. din România și Republica Moldova, studenților și absolvenților academiilor de artă.

Parada Păpușilor VII.

BUCĂTĂRIA TRADIȚIONALĂ

Țelină cu măsline

Ingrediente

6 țeline mici (1,5 kg), 6 roșii, 4 cepe, 1 ardei roșu, 100 g măsline kalamata, 1 ceașcă ulei, 1 legătură mărar, 1 legătură pătrunjel, sare, piper

Preparare

Țelina se curăță de coajă și se taie felii, groase de un deget. Ceapa și ardeiul se toacă mărunt. Roșiile se taie cubulețe. Ceapa, ardeiul și țelina se pun împreună la prăjit în ulei, pe foc mic. Când țelina s-a înmuiat puțin, se adaugă și piper, o cană cu apă fierbinte și se lasă să fiarbă înăbușit o jumătate de oră. Apoi se adaugă sarea, măslinele și roșiile și se mai lasă la fiert încă 10 minute. Se amestecă încet ingredientele pentru a se păstra întregi. Timpul de fierbere nu trebuie depășit pentru că altfel legumele se vor zdrobi. La final se presară mărar și pătrunjel tocate mărunt.

Dovlecei umpluți

Ingrediente

3 dovlecei mari, 1/2 cană de orez, 1 morcov mare, 1 ceapă mare, 3-4 roșii bine coapte (sau o conservă de roșii tocate), ulei, sare, piper, mărar sau pătrunjel

Preparare

Se spală dovleceii, se curăță de coajă, se taie în jumătate și se scobesc la interior. Ceapa și morcovul tocate mărunt se călesc câteva minute în ulei, apoi se adaugă orezul și se mai lasă 1-2 minute. Se adaugă o jumătate de cană de apă și se amestecă până când orezul începe să se umfle și să scadă zeama. Se adaugă sucul de roșii, se pune sare și piper după gust și se lasă compoziția să se răcorească puțin. Dovleceii se umplu cu compoziția de mai sus și se pun căpăcele din roșii deasupra fiecăruia. Se așează dovleceii unul lângă altul într-o cratiță mai înaltă. Se pregătește un sos din roșii tocate, puțin ulei, apă, sare și piper, care se toarnă în cratiță. Se pune totul la cuptor 45 de minute, apoi încă 15 minute cu focul stins. La final se presară mărar sau pătrunjel tocat.

Orez cu prune

Ingrediente

600 g prune deshidratate, 300 g orez, 100 g zahăr, coaja de la o lămâie, un baton de scorțișoară, sare

Preparare

Se pun la fiert prunele deshidratate timp de 5 minute. Se pot scoate sâmburii înainte. Se adaugă orezul, sare, coaja de lămâie întreagă și scorțișoara. Se poate folosi orez cu bob rotund sau cu bob lung, în funcție de preferință. Se caramelizează zahărul (se lasă pe foc într-o oală neaderentă până devine maroniu, amestecându-se continuu), care se stinge cu o parte din apa în care au fiert prunele și se pune peste compoziție. Se mai lasă la fiert, cu capacul pus, la foc mic 30 de minute. Trebuie urmărit timpul de fierbere indicat pe ambalajul orezului. Se scoate la sfârșit coaja de lămâie și bățul de scorțișoară. Se poate servi cald sau rece ca desert.

Tocăniță de pește călugărească

Ingrediente

6-8 bucăți de macrou, 5-7 cepe tocate, 8 cartofi medii, 2 morcovi tăiați rondele, jumătate de țelină medie, tocată cubulețe, 1 rădăcină de păstârnac, 1 rădăcină de pătrunjel, 2 ardei grași, 2 ardei capia, 6-7 roșii, mărar, pătrunjel, piper, boia dulce, boia iute, foi de dafin, cimbru, sare

Preparare

Se toacă legumele și peștele se spală bine și se lasă la scurs. Se pune apa la fiert și când clocotește se adaugă legumele tocate, mai puțin cartofii și roșiile. Se fierb cu capacul pus pentru a se păstra aromele. După 15 minute se adaugă și cartofii. După încă 5 minute se adaugă bucățile de pește și roșiile și se mai lasă la fiert încă 15 minute. După ce peștele este aproape fiert, adăugăm condimentele și amestecăm foarte încet pentru a nu sfărâma peștele. După ce se oprește focul se adaugă mărarul și pătrunjelul și se mai lasă puțin să se amestece bine toate aromele. Se servește caldă. Nu lăsați prea mult la fiert pentru a nu se zdrobi legumele sau peștele! Focul trebuie păstrat mic pe tot parcursul preparării!

INFORMAȚII UTILE

Clădirea Primăriei Târgoviște.

Restaurante, pub-uri, nightlife, shopping

Centrul Vechi este cel mai animat loc al Târgoviștei, fiind zona unde se găsesc cele mai multe restaurante. Localurile din zonă – fie că e vorba de restaurante, pub-uri și cluburi, ceainării și cafenele, cofetării și gelaterii – oferă o ambianță caldă, primitoare și meniuri tradiționale, dar și din bucătăria internațională.

Restaurante și bistrouri de bun gust și cu meniuri rafinate vom găsi și de-a lungul Căii Domnești – cea mai veche arteră a orașului, amintită încă din veacul al XVII-lea. Astfel de localuri se mai găsesc și pe bulevardul Carol I (la nr. 3, 7 și 23) dar și în partea adiacentă (str. Arsenalului). Unul dintre cele mai vechi cluburi din Târgoviște, destinat iubitorilor de muzică bună (în special rock), care găzduiește lunar concerte ori spectacole de teatru sau de improvizație, cu participarea

actorilor de la Teatrul „Tony Bulandra”, se găsește la numai 15 minute de mers pe jos din centru, pe Bd. I.C. Brătianu, la nr. 3.

Principala zonă comercială, largă și pietonală, cunoscută sub denumirea generică „Mondial”, sau cea precizată pe hărți – Piața Tricolorului –, se află vizavi de impozanta clădire a Prefecturii și Consiliului Județean. Tot parte a aceleiași zone comerciale pot fi considerate laturile de vest, respectiv estică a bulevardelor Libertății și Mircea cel Bătrân, continuată spre sud de bulevardul Independenței încă circa 2 km, până în zona Caraiman, precum și spre nord, în lungul străzii Stelea. Vom găsi aici magazine de haine, de stofe, librării, patiserii, produse electronice ș.a.m.d., precum și principalele supermarketuri din oraș.

Centrul vechi.

Hoteluri, pensiuni, camere de închiriat

Hotel Tolea ★★★★★

Str. Liniștii nr. 28-30
Tel: 0245 222 225

Hotel Dâmbovița ★★★

B-dul Libertății nr. 1
Tel: 0245 213 370

Hotel King ★★★

B-dul Carol I nr. 7
Tel: 0245 612 659
www.hotel-king.ro

Hotel Nova ★★★

Str. Arsenalului nr. 14
Tel: 0245 212 184
www.novahotel.ro

Pensiunea „Casa Domnească” ★★★

Str. Arsenalului nr. 2
Tel: 0245 613 173
www.casadomneascatargoviste.ro

Pensiunea turistică „Eden” ★★★

Str. Alexandru Ioan Cuza nr. 5,
Tel: 0724 257 088, 0345 566 388

Hotel Dracula ★★★

B-dul Libertății nr. 7
Tel: 0245 615 658

Hotel Valahia ★★

Adresa: B-dul Libertății nr. 7
Tel: 0245 634 491

Hostel AFC ★★

B-dul Unirii nr. 2
Tel: 0245 214 420

Pensiunea „Chindia” ★★

Calea Domnească nr. 230
Tel: 0245 620 013

Pensiunea „Club As” ★★

Str. Arsenalului nr. 13
Tel: 0245 613 208

Pensiunea „Paltinu” ★★

Calea Câmpulung nr. 88
Tel: 0723 266 774
www.pensiuneapaltinu.ro

Pensiunea „Floare” ★★

Calea Câmpulung nr. 133G
Tel: 0245 214 420

Camere „Crista” ★★★

Str. Dr. Marinoiu nr. 4
Tel: 0736 643 269
ioanamoiceanu@yahoo.com

Camere „Constantino” ★★

Str. Cetatea Albă (B-dul Eroilor) nr. 20 A
Tel: 0723 955 583

Pensiunea „Dava” ★

Tudor Vladimirescu nr. 98
Tel: 0762 262 616

Adrese utile

Municipiul Târgoviște (Primăria)

Str. Revoluției nr. 1-3, Târgoviște, jud. Dâmbovița

Tel: 0245 611 222; 0245 613 928; 0245 611 378

Fax: 0245 217 951

E-mail: primarulmunicipiuluitargoviste@pmtgv.ro

Consiliul Județean Dâmbovița

Piața Tricolorului nr. 1, Târgoviște, jud. Dâmbovița

Tel: 0245 207 600

Fax: 0245 212 230

E-mail: consjdb@cjd.ro

Centrul de Informare Turistică Târgoviște

Piața Tricolorului nr. 2A, Târgoviște, jud. Dâmbovița

Tel.: 0245 633 341 ; e-mail: cnipt.tgv@gmail.com

www.targovistea-turistica.ro ; www.discovertargoviste.ro

Poliția Municipiului Târgoviște

Str. General I.E. Florescu, nr. 8

Tel: 0245 612 121

Serviciul Județean de Ambulanță Dâmbovița

Str. Iancu Jianu, nr. 78

0245 213 785

Inspectoratul pentru situații de urgență

Șoseaua Găești, nr. 9

0245 611 212

Farmacii non-stop

B-dul Unirii nr. 7, 0245 610 060

Str. Poet Grigore Alexandrescu nr. 11, 0372 789 436

Acces

Gara Târgoviște

Bd. Regele Carol nr. 1

Tel: 0245 611 243

Autogări Târgoviște

Direcție București, via Răcari

Str. Gării nr. 1, tel: 0345 105 971

Direcție București via Buftea, Pitești, Sibiu

Str. T. Vladimirescu nr. 86, tel: 0723 260 730

Direcție Ploiești

Str. Gimnaziului nr. 2, tel: 0723 260 730

Direcție Câmpulung, Buzău

Str. Câmpulung nr. 126, tel: 0723 260 730

Direcție Brașov, Sinaia, Râmnicu Vâlcea

B-dul Eroilor nr. 38, tel: 0245 616 532

0245 634 688

Stații taxi

Str. Lt. Stancu Ion nr. 2C

B-dul Regele Carol nr. 1 (Gara)

Str. Revoluției, lângă Biblioteca Județeană

B-dul Independenței nr. 2

Str. Gării (Piața Pavcom)

Acces cu mașina

DN 7: Târgoviște - București

DN 71: Târgoviște - Sinaia

DN 72: Găești -Târgoviște - Ploiești

DN 72A: Târgoviște - Câmpulung Muscel

Acces pe calea ferată

Calea ferată 201: București - Titu - Târgoviște - Fieni

HARTA MIJLOACELOR DE TRANSPORT IN COMUNA

